

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 Oslo

Deres referanse
19/511

Dato
30.09.19

Svar på høring av NVEs forslag til en nasjonal ramme for vindkraft på land

NOAH – for dyrs rettigheter viser til Olje- og energidepartementets høringsbrev av 01.04.2019 med høringsfrist 01.10.2019. Vi har følgende merknader til forslaget.

Kommentarer til forslaget

NOAH mener at det er uakseptabelt at vindmøller plasseres i naturområder hvor man vet at det kan ta livet av mange fugler. Vi mener også at det er uakseptabelt at utbygging med hogst og sprengning foretas midt i yngletiden til fugler og andre dyr. NOAH etterlyser en utredning av konsekvensene av vindmølleutbygging for dyrelivet før det blir satt i gang utbygging av vindmøller.

I. Fare for truede arter

En femtedel av alle kartlagte norske arter er truet fordi vi overtar leveområdene deres. Ifølge Miljødirektoratet er veier og energianlegg en stor trussel mot urørt natur.¹ Det regnes at ca. 40 prosent av planområdene for vindkraftanlegg som er bygd eller som det er gitt konsesjon for, regnes som inngrepsfri natur.

En rekke fuglearter og flaggermus som kan påvirkes av vindkraftverk inngår i norsk rødliste for arter og er oppført som truet. Gjennom Bernkonvensjonen er Norge forpliktet til å ivareta bestandene av enkelte arter.

I sine temarapporter til nasjonal ramme for vindkraft skriver Miljødirektoratet at det ikke bør etableres vindkraftverk i leveområder som har avgjørende betydning for artens bestandsutvikling, i viktige økologiske funksjonsområder eller i sentrale knutepunkt for trekk.² Videre skriver de at målet må være å unngå situasjoner der etablering av vindkraftverk gir så stor samlet belastning for relevante arter, at artene blir ytterligere truet eller får redusert mulighet til å nå sine forvaltningsmål.

¹ Miljødirektoratet, Inngrepsfri natur, 06.12.2018,
<https://www.miljostatus.no/tema/naturmangfold/inngrepsfri-natur/>

² Miljødirektoratet, Faggrunnlag – Fugl, Underlagsdokument til nasjonal ramme for vindkraft, 2019,
<http://webfileservice.nve.no/API/PublishedFiles/Download/201903419/2729542>

Det følger av forslaget til NVE at det mangler kunnskap om virkninger av vindmøller for fugl.³ For å kunne vurdere om etablering av vindkraft vil ha betydning for dyrelivet må slik kunnskap foreligge. Kunnskapsinnhenting må gis høy prioritet fremover. Vi mener at det ikke må gis konsesjon før det foreligger tilstrekkelig kunnskap om påvirkning på fugler.

NOAH ønsker også å minne om føre-var-prinsippet jf. naturmangfoldloven § 9 som kommer til anvendelse i tilfeller der det er manglende kunnskap om en bestand kan påvirkes av vindkraft. Bestemmelsen slår fast at dersom det ikke foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger en beslutning kan ha for naturmiljøet, skal mulig vesentlig skade på naturmangfoldet unngås. NOAH mener at føre-var-prinsippet må vektlegges ytterligere i det videre arbeidet.

Det finnes flere eksempler på tilfeller der vindmøller har hatt store negative innvirkninger på dyrelivet. Omfattende forskning fra Smøla i Møre og Romsdal, hvor verdens største havørnbestand holder til, viser at mange havørn har kollidert med vindturbinene og at enkelte havørnpar har blitt fortrent fra planområdet.⁴ Det er funnet over 500 fugler som har dødd etter kollisjon med vindturbiner på Smøla.⁵ Av disse var 96 havørner, og 200 liryper.

Nylig ble det observert hubro i konsesjonsområdet der Trønderenergi driver med hogst og sprenging i forbindelse med vindmølleutbygging. Hubroen er oppført på norsk rødliste som sterkt truet, og har de siste årene mistet store leveområder på grunn av inngrep og utbygginger.⁶

II. Utbygging i yngletiden

NOAH mener at det er uakseptabelt at utbygging med hogst og sprengning foretas midt i yngletiden til fugler og andre dyr. Yngletiden for ville dyr er svært sårbar, og en tid der de etter naturmangfoldloven skal beskyttes og tas hensyn til under «enhver aktivitet», jf. § 15.

Det følger av forslaget til NVE at det er knyttet usikkerhet til kunnskapsgrunnlaget om virkninger av vindkraft for pattedyr.⁷ NOAH mener at dette må være et prioritert forskningstema dersom det blir aktuelt å bygge vindkraftverk i funksjonsområder for disse artene, særlig i forbindelse med yngletiden.

III. Forebyggende tiltak

I sin temarapport for fugl peker Miljødirektoratet på ulike tiltak for å hindre at fugler blir skadet og drept av vindmøller. De trekker blant annet frem visuell merking av vindturbiner som eksempel på et effektivt tiltak. NOAH mener at forskning på effektive tiltak for å hindre

³ NVE, Forslag til nasjonal ramme for vindkraft, 01.04.2019, s. 38,
http://publikasjoner.nve.no/rapport/2019/rapport2019_12.pdf

⁴ NVE, Forslag til nasjonal ramme for vindkraft, 01.04.2019, s. 37,
http://publikasjoner.nve.no/rapport/2019/rapport2019_12.pdf

⁵ NRK, Ingen hadde regnet ut hvor mye urørt natur vindkraften vil ta, 25.05.2019,
<https://www.nrk.no/norge/ingen-hadde-regnet-ut-hvor-mye-urort-natur-vindkraften-vil-ta-1.14541198>

⁶ Naturvernforbundet, Krever full stans i vindkraftutbygging, 16.05.2019,
https://naturvernforbundet.no/energi/fornybar_energi/vindkraft/krever-full-stans-i-vindkraftutbygging-article39272-121.html

⁷ NVE, Forslag til nasjonal ramme for vindkraft, 01.04.2019, s. 45,
http://publikasjoner.nve.no/rapport/2019/rapport2019_12.pdf

at fugler flyr inn i vindmøller bør få høy prioritet, og at alt arbeid med vindmølleutbygging avventes til disse tiltakene blir tatt i bruk.

Vennlig hilsen

NOAH – for dyrs rettigheter

v/

Siri Martinsen
Leder og veterinær
(sign.)

Malin Prytz
Jurist
(sign.)